

Сьогодні

Урок
№1

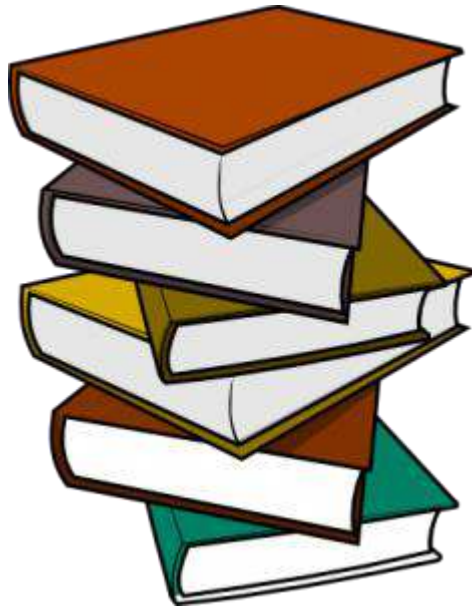

Мова- винахід людства

Мета: ознайомити учнів із значенням мови як нетлінного скарбу кожного народу; поглибити знання про роль української мови в єднанні та згуртуванні українського народу; пояснити значення державної мови як важливого чинника існування держави; розвивати в учнів уміння висловлювати власні думки та почуття українською мовою; сприяти формуванню національної свідомості та патріотизму; відновлювати текст, знаходити діалектизми; сприяти розвитку відповідальності за збереження та розвиток української мови; підтримувати бажання вивчати та використовувати українську мову у повсякденному житті.

Слухай вчителя уважно
І веді себе поважно.
Щоб зуміли все зробити
Та все добре зрозуміти.

На уроці не гукайте,
Завжди руку піднімайте.
Там, де шум і крик буває,
Працездатності немає.

❖ Сьогодні на уроці говоритимемо про мову як нетлінний скарб кожного народу, про функції та значення мови для українців.

Ейфелева вежа
французька мова
Париж — столиця
Франції.

Сполучені Штати Америки
грошова одиниця —
долар
англійська мова

Українська мова
Вінниця
вареники

Які слова пропущено в колонках?

За якими ознаками ви визначили
мову в третій колонці?

І. Ужгородка Андрея народилася та виросла в сім'ї угорців. Жінка розповідає: «На роботі я послуговуюся державною мовою, з дитиною вдома — лише угорською, із чоловіком — українською. Наразі дитина знає угорську, українську та вчить англійську».

Світлана Сурован навчає учнів словацької мови: «В Ужгороді викладаю понад десять років. Упродовж тижня я в Ужгороді, а на вихідних їжджу додому до Словаччини, там моя родина».

Тамільську мову вважає рідною Харі Крішнан.

Увідповідніть кожний текст із почутими твердженнями

I. Він народився в Південній Індії, але нині живе в Україні. Чоловік каже: «Коли я навчався в Ужгородському університеті, тут було дуже багато українців. Мені це допомогло вивчити солов'їну» (Із сайту «Суспільне: новини»).

II. 2022 р. — на території громад Донецької та Луганської областей, які щойно були окуповані російськими військами, упроваджено русифікацію закладів освіти, з усуненням викладання української мови, української літератури й історії України...

II. 2023 р. — на тимчасово окупованих територіях росіяни вилучають українські книжки з фондів загальних і шкільних бібліотек і спалюють їх у котельнях.

III. Конституція України

Стаття 10

Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

Цього птаха знають в усіх куточках України. А любить його народ за те, що він пр..носить щастя. Але всі ці назви мають загальнонародний відповідн..к — л..лека. На заході — боцюн, бузьок; у центральній частині — бусел; на півночі — гайстер. Не всюди його наз..вають однаково.

Відновіть текст, розставивши речення в правильній послідовності. Запишіть

Цього птаха знають в усіх куточках України. Не всюди його називають однаково. На заході — боцюн, бузьок; у центральній частині — бусел; на півночі — гайстер. Але всі ці назви мають загальнонародний відповідник — лелека. А любить його народ за те, що він приносить щастя.

Згадайте, що таке діалектизми. Знайдіть їх у тексті й підкресліть

Цього птаха знають в усіх куточках України. Не всюди його називають однаково. На заході — боцюн, бузьок; у центральній частині — бусел; на півночі — гайстер. Але всі ці назви мають загальнонародний відповідник — лелека. А любить його народ за те, що він приносить щастя.

украї́нський

по-українськи

українці

1. Б, 2. Д, 3. А, 4. В.

Критерій краси й багатства мови

Приклади

1. Милозвучність

А) небокрай, обрій, виднокруг, горизонт

2. Багатозначність слів

Б) риба в акваріумі, брат у Феодосії

3. Багатство синонімів

В) скажи батьку / батькові; дорогий Олегу / Олеже!

4. Різноманітність граматичних засобів

Г) як сніг на голову; на безлюдді й Хома — чоловік

Д) Азовське море, море сміху

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

**Виконати завдання з
конспекту.**

*Описати юнака за
планом.*

План

1. Хто зображений на світлині.
2. Опис одягу: кольори, тканина, фасон, орнамент.
3. Враження від образу.

